

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : S.Y.B.A.

Subject - Compulsory English

Mark : 60
Time : 2 hrs.

Q. 1 Answer any one from (A) and one from (B) in about 150 words each (12)

(A)

- i) Describe Gandhi's effort to fit in with the fashionable society ?
- ii) Compare Phatik's life in the village with his life in the city ?

(B)

- i) Write a note on Phatik's experience at school ?
- ii) Describe Gandhi's efforts to become the English gentleman.

Q. 2 Answer any one from (A) and one from (B) in about 150 words each (12)

- i) What is essential to an 'inclusive informative society' ?
- ii) What do you understand by 'global interdependence' ?

(B)

- i) Describe Hazlitt's attitude towards prejudices and pre-conceived judgement.
- ii) What does Hazlitt suggest his son to do to disarm any hostility others might feel towards him ?

Q. 3 Answer any one from (A) and one from (B) in about 150 words each (12)

- i) What does the poem say about the quality of mercy in kings and people in authority ?
- ii) Describe the schoolmaster as appeared to his students ?

(B)

- i) Mention any two of the speculations of the poet regarding the subject matter of the reaper's song.
- ii) What is the narrator urging the Captain to do ?

Q. 4 Refer to context of the following (12)

- i) The quality of mercy is not strain'd
It droppeth as the gentle rain from heaven
Upon the place beneath. It is twice bless'd
- ii) beside you straggle fence that skirts the way
with blossom 'd furze unprofitable gay
There, in his noisy mansion, skill'd to rule
The village master taught his school

(2)

- iii) Behold her, single in the field
you solitary Highland lass !
Reaping and singing by herself,
Stop here, or gently pass

Q 5 Answer the following

(12)

A) Complete the following with an appropriate word form brackets

- 1) Nothing can the fact that she is my best friend. (Altar, alter)
- 2) The little child is frightened of thunder and (Lightning, lightening)
- 3) This is a point, so we have to discuss it (moot, mute)
- 4) India is for its classical forms of dance and music. (popular, discuss)
- 5) I if I can leave the office early tomorrow. (suspect, doubt)
- 6) We were taken round the company's (premises, premise)
- 7) Have you seen the new shop ? (Stationary, stationery)
- 8) She liked all the bags the green one. (except, accept)

B) Change the following sentences into indirect speech.

- 1) Lara said, "It is time to leave for meeting"
- 2) The lawyer said to her client, "Do you have registration paper ?"
- 3) "What a beautiful flower is !" said Jacob
- 4) The Man said to me 'Don't put your things here'

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : मराठी "G2"

वर्ग : S.Y.B.A.

(आधुनिक मराठी साहित्य व व्यावहारिक उपयोजित मराठी)
(पाठ्यपुस्तक - जीवनवेध व्यावहारिक व उपयोजित मराठी)

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- प्रश्न १ ला. पुढील पैकी एका विषयावर अर्ज लेखन करा. (०५)
- १) अ) भारत सहकारी बँक लि., पुणे येथील शाखेत लिपिक हे पद भरायचे आहे.
त्यासाठी नोकरीचा अर्ज करा.
ब) तुमच्या महाविद्यालयात शिष्यवृत्ती मागणीसाठी (प्राचार्यांच्या नावे) अर्ज करा.
- २) खालील परिच्छेदातील अशुद्ध शब्द शुद्ध करून परिच्छेद लिहा. (१०)
- भावणा, संस्कृती, धर्मसंस्था अध्यात्म आणि विज्ञान त्यांचे स्वरूप आणि व्यापती यांच्यातील शब्दशैलीचा विकास बघण्यासाठी भाषेच्या उत्कर्षाकडे नव्या-नव्या धाटणीतून बघावे लागते. एका विचारवंताने भाषेचे सारतत्व सागताना असे म्हटले आहे की, "कुठलाही ज्ञाणव्यवहार हा याशेच्या खीडकीतून होत असतो. तो होताना प्रकृती संकल्पना समजून घ्यावी लागते. वीचार सौंदर्य आणि त्याची परिनामकारकता एका विशिष्ट मापदंडाने तोलायची असेल तर, पहिल्यांदा मराठी भाषेचा सृजनशील वापर एवढाच विचार करायला लागेल."
- प्रश्न २ रा. अ) पुढील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ५) (१०)
- १) चरित्राची व्याख्या सांगा.
२) चरित्र लेखनामागील चरित्र लेखकाचा कोणता हेतू असतो?
३) चरित्र लेखनाला किती वर्षांची परंपरा आहे.
४) चरित्र व आत्मचरित्र या साहित्य प्रकारांशी जवळचे असे इतर कोणते उपप्रकार आहेत?
५) चरित्राची रचना कोणत्या तीन अंगांनी बनलेली असते.
६) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील दोन चरित्रग्रंथांची नावे सांगा.
७) मराठीतील पहिला चरित्रग्रंथ कोणता?
- ब) पुढील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ५) (१०)
- १) सावित्रीबाई फुले यांचे विचार स्पष्ट करा.
२) महर्षि कर्वे यांनी सुरु केलेल्या शिक्षण संस्थेचे नाव सांगा.
३) महाराजा सयाजीराव गायकवाड या लेखाचे लेखक कोण आहेत?
४) प्रबोधनकार ठाकरे यांच्या आईची दोन स्वभाव वैशिष्ट्ये सांगा.

(२)

- ५) कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी कोणती शिक्षण संस्था सुरु केली?
- ६) 'सांजवान' या पाठातील पात्रांची नावे सांगा.
- ७) कर्मवीर काकासाहेब वाघ यांनी कोणते कार्य केले?

प्रश्न ३ रा. अ) पुढील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही १) (०५)

- १) आत्मचरित्र या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) आत्मचरित्र लिहिण्यामागील लेखकाचा हेतू स्पष्ट करा.

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (०५)

- १) टीप लिहा. - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची विद्येसाठी खडतर तपश्चर्या
- २) प्रबोधनकार ठाकरे यांनी त्यांच्या आईच्या कोणत्या आठवणी सांगितल्या आहेत?
- ३) 'सांजवात' या पाठाच्या आधारे आनंदीबाई शिर्के यांची व्यक्तिरेखा स्पष्ट करा.
- ४) भाऊसाहेब हिरे यांनी शेतकऱ्यांसाठी केलेल्या कार्याचा थोडक्यात परिचय करून द्या.

प्रश्न ४ था. पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा. (कोणतेही २) (१५)

- १) सावित्रीबाई फुले यांची स्वभाववैशिष्ट्ये सांगून त्यांच्या सामाजिक व शैक्षणिक कार्याचा परिचय करून द्या.
- २) महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्यातील योगदान विशद करा.
- ३) कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी शिक्षणातील दीपस्तंभ का म्हटले आहे?
- ३) पद्मश्री डॉ. विखे पाटील यांनी ग्रामीण भागाच्या विकासासाठी केलेल्या कार्याचा आढावा घ्या.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : अर्थशास्त्र (आधुनिक बँक व्यवसाय) "G2"

गुण : ६०

वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) पैसे पाठविण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
 - २) खाते उघडताना बँकेने घ्यावयाची काळजी.
 - ३) भारतातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
 - ४) व्यापारी बँकांची तत्वे स्पष्ट करा.
 - ५) शुन्य शिल्लक खात्याची माहिती सांगा.
- प्रश्न २ रा. खालील प्रश्नांची २०० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही २) (२०)
- १) व्यापारी बँकांची बहुगुणित पतनिर्मितीची प्रक्रिया सांगा.
 - २) खातेदाराचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - ३) भारतीय बँक व्यवसायाची रचना स्पष्ट करा.
 - ४) व्यापारी बँकांच्या पतनिर्मितीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही १) (१५)
- १) व्यापारी बँकांची प्राथमिक कार्ये स्पष्ट करा.
 - २) खाते बंद करण्याची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. टीपा लिहा. (कोणत्याही २) (१०)
- १) बँक अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करा.
 - २) आशियातील बँकांची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
 - ३) व्यापारी बँकांची द्वितीय कार्ये स्पष्ट करा.
 - ४) बँकेच्या ताळेबंदाचे घटक सांगा.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : राज्यशास्त्र G-2

वर्ग : S.Y.B.A.

Political Theory and Concepts (General Paper-2)

गुण : ६०

वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

- १) "सामाजिक न्याय" थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २) राज्याबाबतचा उदारमतवादी दृष्टीकोन सांगा.
- ३) हक्कांची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ४) "अधिसत्ता" अर्थ सांगा.
- ५) राजकीय सिद्धांताची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- १) राज्य एक पिळवणुकीचे साधन आहे स्पष्ट करा.
- २) "आर्थिक न्याय" स्पष्ट करा.
- ३) "राजकीय सिद्धांत" स्पष्ट करा.
- ४) राज्याचे स्वरूप व कार्य सांगा.

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)

- १) हक्क संकल्पनेच्या व्याख्या स्पष्ट करून प्रकारांचे विश्लेषण करा.
- २) राज्य संकल्पनेच्या अर्थ, व्याख्या, स्पष्ट करून घटकांचे विश्लेषण करा.

प्रश्न ४ था. कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)

- १) सार्वभौमत्व
- २) नैतिक अधिकार
- ३) सत्ता
- ४) न्याय

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : इतिहास (आधुनिक भारत) G-2

गुण : ६०
वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)
- १) द्विदल राज्यपद्धती स्पष्ट करा.
 - २) राष्ट्रीय सभेची स्थापना व उद्देश स्पष्ट करा.
 - ३) ब्रिटिश कालीन दुष्काळ धोरण स्पष्ट करा.
 - ४) सत्यशोधक समाजाचे तत्व स्पष्ट करा.
 - ५) भारतातील शिक्षण व्यवस्थेची चर्चा करा.
- प्रश्न २ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)
- १) ब्राम्हो समाजाचे कार्य स्पष्ट करा.
 - २) भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
 - ३) जहाल गटाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
 - ४) ब्रिटिशकालीन शेती महसूल विषय धोरण स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालील प्रश्नांचे सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) (१५)
- १) १८५७ च्या उठावाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
 - २) सशस्त्र क्रांतीकारी आंदोलन अयशस्वी होण्याची कारणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. टीपा लिहा. (चार पैकी दोन) (१०)
- १) आधुनिकता ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २) बंगालची फाळणी स्पष्ट करा.
 - ३) लोकमान्य टिळकांची चतुःसुत्री विशद करा.
 - ४) ब्रिटिश कालीन महसूल विषयक धोरण स्पष्ट करा.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : भूगोल G-2 (आपत्ती व्यवस्थापन)

गुण : ६०
वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.

प्रश्न १ ला. सुमारे २० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ७) (१४)

- १) आपत्ती म्हणजे काय?
- २) आपत्ती व्यवस्थापन म्हणजे काय?
- ३) हवा प्रदुषण म्हणजे काय?
- ४) त्सुनामी म्हणजे काय?
- ५) आम्ल पर्जन्य म्हणजे काय?
- ६) भूकंप म्हणजे काय?
- ७) ज्वालामुखी म्हणजे काय?
- ८) साथीचे रोग म्हणजे काय?
- ९) पुनर्वसन म्हणजे काय?
- १०) अवर्षन म्हणजे काय?

प्रश्न २ रा. सुमारे ५० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही २) (०८)

- १) क्षार जमिनी निर्मितीची २ कारणे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २) आपत्ती व्यवस्थापनातील स्वयंसेवी संस्थांचे महत्व थोडक्यात सांगा.
- ३) हरीत गृह परिणाम थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ४) जैविक आपत्ती थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा. सुमारे १५० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ३) (१८)

- १) आपत्ती व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २) आपत्ती व्यवस्थापनातील प्रसार माध्यमांची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ३) मृदेची धूप होण्याची कारणे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ४) चक्रीवादळ म्हणजे काय? उत्तर गोळार्धातील आवर्त स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था सुमारे ५०० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही १) (२०)

- १) मानवनिर्मित आपत्ती म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) महापूर म्हणजे काय? त्याची कारणे व परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : S.Y.B.A. Subject - Geography (G2) Disasfer Management **Mark : 60**
Time : 2 hrs.

Q. 1 Answer in 20 Words (Any 7) (14)

- 1) What is Disaster ?
- 2) What is Disaster Management ?
- 3) What is Air Poltution ?
- 4) What is Tsunami ?
- 5) What is Acid Rain ?
- 6) What is Earth Quake ?
- 7) What is Volcano ?
- 8) What is Epidemic Disease ?
- 9) What is Rehabilitation ?
- 10) What is Draught ?

Q. 2 Answer in 50 Words (Any Two) (08)

- 1) Give 2 Causes of salty Land Formation ?
- 2) Give Role of NGO's in Disasfer Management ?
- 3) Explain Green House effect in brief ?
- 4) Explain Biological Disasters in brief.

Q. 3 Asnwer in 150 Words (Any Two) (18)

- 1) Explain objectives of Disacter Management in Brief.
- 2) Explain Role of Media in Distaster Management.
- 3) Explain the Causes of soil erosion ?
- 4) What is cyclone ? Explain the cyclone of North Hemisphere ?

Q. 4 Asnwer in 500 Words (Any One) (20)

- 1) What is Manmade Disaster ? Explain Different types of it in details.
- 2) What is flood ? Explain Different causes and consequences of flood in details.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : अर्थशास्त्र (सुक्ष्म अर्थशास्त्र) S-1

गुण : ६०
वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) मागणीचा नियम स्पष्ट करा.
 - २) अर्थव्यवस्थेसमोरील मुलभूत आर्थिक प्रश्न कोणते स्पष्ट करा.
 - ३) प्राप्तीच्या संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ४) उपयोगितेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - ५) पुरवठ्याचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ रा. खालील प्रश्नांची २०० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही २) (२०)
- १) सुक्ष्म अर्थशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
 - २) अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा.
 - ३) मागणीच्या किमंत लवचीकतेचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - ४) पुरवठ्याचा नियम स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही १) (१५)
- १) सुक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्राचे व्याप्ती व मर्यादा स्पष्ट करा.
 - २) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. टिपा लिहा. (कोणतेही २) (१०)
- १) खर्चाच्या संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २) मागणीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
 - ३) आलेख किंवा समीकरण स्पष्ट करा.
 - ४) घटत्या उपयोगितेचा नियम स्पष्ट करा.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : राज्यशास्त्र S-1

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) प्लेटोची "तत्त्वज्ञ राजा" संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २) अॅरिस्टॉटलचा क्रांती संबंधीचा विचार स्पष्ट करा.
 - ३) मॅकियाव्हलीच्या मनुष्य स्वभावर घेतले जाणारे आक्षेप लिहा.
 - ४) जे. एस. मिलवरील प्रभाव स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- १) प्लेटोचा साम्यवाद स्पष्ट करा.
 - २) अॅरिस्टॉटलचे मालमत्ता विषय विचार स्पष्ट करा.
 - ३) मॅकियाव्हलीचे धर्म व नैतिकते संबंधातील विचार स्पष्ट करा.
 - ४) मिलची उपयुक्तता वादावरील टीका स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)
- १) प्लेटोच्या आदर्श राज्याची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
 - २) मॅकियाव्हलीने केलेले सरकारचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)
- १) प्लेटोची शिक्षण पद्धती
 - २) प्रातिनिधिक शासनासंबंधीचा जे. एस. मिलचा विचार
 - ३) मॅकियाव्हलीचे मनुष्य स्वभावाबाबतचे मत
 - ४) अॅरिस्टॉटलचे गुलामगिरी विषयक विचार

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : पर्यटन भूगोल Geo. - S-1

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) नकाशा स्टेन्सिल वापरणेस परवानगी आहे.
३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.
४) उजविकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही सात (७) प्रश्नांची उत्तरे वीस (२०) शब्दात लिहा. (१४)

- १) मानवी भूगोलाच्या चार शाखा लिहा.
- २) पर्यटन भूगोलाची व्याख्या द्या.
- ३) 'जलपर्यटन' म्हणजे काय ते लिहा.
- ४) भारतातील चार जागतिक वारसा स्थळे सांगा.
- ५) साहस पर्यटनाचे चार प्रकार सांगा.
- ६) आपत्ती विषयक पर्यटन म्हणजे काय ते सांगा.
- ७) उद्देशानुसार पर्यटनाचे दोन प्रकार सांगा.
- ८) "आंतरराष्ट्रीय पर्यटक" व्याख्या द्या.
- ९) पर्यटकांच्या संख्येवरून पर्यटनाचे दोन प्रकार सांगा.
- १०) भारतातील चार राष्ट्रीय उद्यानांची नावे लिहा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन (२) घटकांवर प्रत्येकी पन्नास (५०) शब्दात टीपा लिहा. (०८)

- १) 'आरोग्य पर्यटन' २) 'कृषी पर्यटन' ३) 'जागतिक वारसास्थळ' ४) 'वारली चित्रकला

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एकशेपन्नास (१५०) शब्दात लिहा. (१८)

- १) पर्यटन व भूगोल यांचा संबंध लिहा.
- २) पर्यटनावर परिणाम करणाऱ्या भौगोलिक घटकांची माहिती लिहा.
- ३) पर्यटन हि मानवी गरज आहे विषय करा.
- ४) 'जैवविविधा पर्यटन' बद्दल माहिती लिहा.
- ५) 'पर्यटनासाठी आदर्श गाव' हि संकल्पना स्पष्ट करा.
- ६) पर्यटन क्षमतेच्या मूल्यमापनासाठी संयुक्त गुणांक पद्धतीची माहिती लिहा.

प्रश्न ४ था. खालीलपैकी कोणत्याही एका (१) प्रश्नाचे उत्तर पाचशे (५००) शब्दात लिहा. (२०)

- १) पर्यटन भूगोलाची व्याख्या सांगून स्वरूप, व्याप्ती व महत्त्व विषद करा.
- २) सामाजिक व सांस्कृतिक घटकांच्या आधारे पर्यटन क्षमतेचे मूल्यमापन करा.

समाज भूषण बापुसाहेब उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : मराठी विशेषस्तर - पेपर क्र. १ (S1)

मराठी साहित्यातील विविध प्रकार नेमलेले पाठ्यपुस्तक :

वर्ग : S.Y.B.A.

'नटसम्राट' - नाटक साहित्यप्रकार

गुण : ६०

वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पन्नास शब्दांपर्यंत लिहा. (१५)

- १) नाटक म्हणजे काय? त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) नाटकात कथानकाला किती महत्त्व आहे ते लिहा.
- ३) नाटकाचे घटक सांगून नाटकाचे प्रकार विशद करा.
- ४) विरेचन म्हणजे काय?
- ५) मराठीतील काही शोकनाट्यांचे विश्लेषण करा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे वीस शब्दांपर्यंत लिहा. (१०)

- १) नटसम्राटमधील प्रमुख व्यक्तिरेखांची नावे लिहा.
- २) नटसम्राटमधील दुय्यम व्यक्तिरेखांची नावे लिहा.
- ३) 'नटसम्राट' नाटक कोणत्या पाश्चात्य नाटकाचे रूपांतर आहे.
- ४) वि. वा. शिरवाडकरांवर कोणत्या पाश्चिमात्य लेखकाचा प्रभाव होता.
- ५) अप्पासाहेब बेलवलकरांचा गौरव कोणत्या पदवीने करण्यात आला.
- ६) पत्नीला आप्पा कोणत्या नावाने बोलवितात.
- ७) अप्पांच्याविषयी शाळेत आलेले पाहुणे त्यांच्या नातीजवळ कोणते उद्गार काढतात.
- ८) ठमीला आप्पा कोणता संदेश देतात.
- ९) घड्याळ आणि आप्पासाहेब हे कसले समीकरण आहे.
- १०) विठोबाला नाटकात कोणती भूमिका मिळाली.

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

- १) बेलवलकरांची सून शारदा का रागावते?
- २) स्वगत म्हणजे काय?
- ३) वाडीला गेल्यास काय करण्याचे अप्पा आणि कावेरी ठरवतात.
- ४) कावेरी बेलवलकरांना कोणता उपदेश करते.
- ५) बेलवलकर संपत्तीचे वाटप करताना मुलांना काय सांगतात.
- ६) स्टेशनवर अप्पांना न्यायला जायला विठोबाला का उशीर होतो.

प्रश्न ४ था. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांपर्यंत लिहा. (२०)

- १) कावेरीची व्यक्तिरेखा.
- २) तीन स्वगतांपैकी कोणतेही एक स्वगत तुमच्या शब्दात मांडा.
- ३) एक हृदयस्पर्शी शोकात्मिका म्हणजे 'नटसम्राट' चर्चा करा.
- ४) अप्पांच्या नाटकातील निवृत्तीनंतरचा त्यांचा प्रवास स्पष्ट करा.

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : S.Y.B.A.

Subject - English (S1)

Mark : 60
Time : 2 hrs.

Q. 1 Answer the following questions (Any Three) (12)

- 1) Explain flat and round characters
- 2) What is a tragedy ?
- 3) What is a comedy of manners ?
- 4) Explain structure of a play.
- 5) What are the three unities ?

Q. 2 Answer the following (Any Three) (12)

- 1) What is a problem play ?
- 2) Explain an 'absurd play' ?
- 3) What is comedy of humours ?
- 4) Explain the term 'Plot'.
- 5) Explain a drama and its types.

Q. 3 Answer the following (Any One) (12)

- 1) Attempt the character sketch of Bassanio ?
- 2) Comment on the significance of the casket scene in "The Merchant of Venice"

Q. 4 Attempt the following questions (Any Two) (12)

- 1) Comment briefly on the relations between Lorenzo and Jessica.
- 2) Critically examine the significance of the trial scene in 'The Merchant of Venice'
- 3) How is the device of disguise used in the play 'The Merchant of Venice' ?

Q. 5 Answer the following questions (Any Four) (12)

- 1) Describe the bond of agreement between Shylock and Antonio.
- 2) Examine "The Merchant of Venice" as a tragic-comedy.
- 3) Comment briefly on the plot of 'The Merchant of Venice'.
- 4) Attempt a character sketch of Portia.
- 5) Comment on the friendship of Antonio and Bassanio
- 6) Bring out the element of suspense in 'The Merchant of Venice.'

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : S.Y.B.A.

विषय : अर्थशास्त्र "S2" (समग्रलक्षी अर्थशास्त्र S2)

गुण : ६०

वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

- १) सूक्ष्म अर्थशास्त्र व समग्रलक्षी अर्थशास्त्र फरक स्पष्ट करा.
- २) राष्ट्रीय उत्पन्न मापणातील अडचणी फरक स्पष्ट करा.
- ३) पैशाची कार्ये स्पष्ट करा.
- ४) प्रभावी मागणीचे तत्व स्पष्ट करा.
- ५) बचत ठरविणारे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्न मापणाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- २) गुंतवणूक निर्धारक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) जे. बी. से. चा रोजगार सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ४) फीशरच्या चलनसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा. (१५)

- १) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र म्हणजे काय? समग्रलक्षी अर्थशास्त्राचे महत्त्व व मर्यादा स्पष्ट करा.
- २) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करून चक्राकार प्रवाहाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था. टिपा लिहा. (कोणतेही २) (१०)

- १) गुंतवणूक गुणक
- २) सरासरी व सिमांत उपभोग प्रवृत्ती
- ३) केंब्रिज समीकरणे
- ४) रोजगाराचा सनातनवादी सिद्धांत

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : राज्यशास्त्र S2

वर्ग : S.Y.B.A.

(Political Sociology (Special Paper-2))

गुण : ६०

वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

- १) "राजकीय समाजशास्त्र हे राज्यशास्त्र व समाजशास्त्र मिळून बनलेले आहे" थोडक्यात सांगा.
- २) "राजकीय संस्कृती" अर्थ सांगा.
- ३) पारंपारिक राज्यशास्त्राच्या मर्यादा सांगा.
- ४) राजकीय सामाजीकरणाचा अर्थ सांगा.
- ५) वर्तनवादी दृष्टीकोनाचे स्वरूप सांगा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- १) राजकीय समाजशास्त्राला कार्ल मार्क्सने दिलेले योगदान स्पष्ट करा.
- २) भारतातील राजकीय सामाजीकरणाचे स्वरूप सांगा.
- ३) राजकीय सामाजशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ४) राजकीय संस्कृतीचे घटक लिहा.

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)

- १) राजकीय सामाजीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करून घटकांचे विश्लेषण करा.
- २) राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ, व्याख्या, व्याप्ती व स्वरूपाची चर्चा करा.

प्रश्न ४ था. कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)

- १) राजकीय समाजशास्त्र
- २) राजकीय समाजशास्त्राचे बौद्धिक अधिष्ठाने
- ३) राजकीय सामाजाकरण एक प्रक्रिया
- ४) राजकीय संस्कृतीचे प्रतीके

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

द्वितीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : मराठी

वर्ग : S.Y.B.A.

अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९६०
विशेषस्तर अभ्यासपत्रिका २ (S2)

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी दहा प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (२०)

- १) मराठी भाषेतील पहिले मुद्रित पुस्तक कोणते?
- २) पहिले वृत्तपत्र कोणी सुरु केले ? कोणते?
- ३) मुंबई विद्यापीठाची स्थापना केंव्हा झाली?
- ४) 'शतपत्रे' चे लेखनकर्ते कोण?
- ५) मराठीतील पहिली ऐतिहासिक कादंबरी कोणती?
- ६) 'मराठी भाषेचे पाणिनी' कोणास म्हटले आहे?
- ७) कोणत्या कालखंडास नाटकाचे 'सुवर्णयुग' म्हटले आहे?
- ८) आधुनिक मराठी काव्याचे जनक कोण?
- ९) बालकवींच्या दोन कवितांची नावे लिहा.
- १०) मराठीतील वाङ्मय सेवा करणाऱ्या मासिकांची दोन नावे लिहा.
- ११) संगीत शारदा या नाटकाचे लेखक कोण?
- १२) इ.स. १८७५ ते १९२० या कालखंडातील कथाकारांची नावे लिहा.
- १३) ह. ना. आपटे यांच्या सामाजिक कादंबऱ्या कोणत्या?

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (१५)

- १) महाराष्ट्रात मुद्रणकलेचा आरंभ व स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) अव्वल इंग्रजी कालातील नियत कालिकांचे स्वरूप.
- ३) इ.स. १८१८ ते १८७५ या कालखंडातील निबंध वाङ्मयाचे स्वरूप.
- ४) ह. ना. आपटे यांचे कादंबरी लेखन व स्वरूप.
- ५) केशवसुतांच्या काव्यातील वेगळेपण.

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (१५)

- १) अव्वल इंग्रजी कालातील नाटकांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) १८१८ ते १८७४ या कालखंडास भाषांतर युग का म्हटले आहे स्पष्ट करा.
- ३) चिपळूणकरांच्या 'निबंधमाला'चे कार्य विशद करा.
- ४) अर्वाचीन कालखंडातील कथा वाङ्मयाचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर पाचशे (३००) शब्दात लिहा. (१०)

- १) १८१८ ते १८७५ या कालखंडातील नियतकालिकांची कामगिरी सोदाहरण स्पष्ट करा.
- २) १८७५ ते १९२० या कालखंडास 'मराठी नाटकांचा सुवर्णकाळ' का म्हटले आहे? साधार स्पष्ट करा.

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : S.Y.B.A.

Subject - Special English Paper II (S2)

Mark : 60
Time : 2 hrs.

Q. 1 Answer the following questions : (Any 3) (12)

- 1) Explain the term 'Lyric' ?
- 2) What is an elegy ?
- 3) What is metaphysical Poetry ?
- 4) What is the diction in a poem ?
- 5) Explain the term 'Symbol' in poetry.

Q. 2 Answer the following questions : (Any 4) (12)

- 1) Discuss the ballad of sir Patrick Spens is a perfect example of ballad.
- 2) Explain the metaphysical conceits in 'The Definition of Love.'
- 3) How is Hyperbole used by Pope in the 'Toilet Scene' ?
- 4) Comment on the form of sonnet as expressed in 'Batter my heart'
- 5) Elaborate the theme of Thomas Gray's 'Ode to A favourite Cot.'
- 6) Explain the use of symbolism in Milton's 'On his blindness.'

Q. 3 Attempt the questions given below : (Any 2) (12)

- 1) How has Philip Sidney personified 'Grammar' ?
- 2) Explain the imagery of violence in Donne's 'Batter my Heart'.
- 3) What are the themes of Epic as mentioned by Milton in 'The Invocation' ?
- 4) What is the concept of true love in 'Mencall you fair.'

Q. 4 Attempt the following questions : (Any 2) (12)

- 1) Consider 'The Definition of Love' as a fine example of metaphysical poem.
- 2) How does Pope show positive appreciation of Belinda's beauty'.
- 3) Discuss the images in 'Broken Heart' used by Donne.

Q. 5 Explain with Reference to the Context (Any 3) (12)

- 1) A slumber did my spirit seal; I had no human fears ;
She seemed a thing that could not feel, the touch of earthly years.
- 2) His state is kingly, thousands at his bidding speed
And post o'er land and ocean without rest :
They also serve who only stand and wait.
- 3) My rage of heart can like, wish and adore, But of thee one such love, can love no more.
- 4) He only fair, and what he fair hath made, All other fair, like flowers untimely fade.
- 5) Therefore the love which us doth bind, But fate so enviously debars,
Is the conjunction of the round, And opposition of the stars.

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : S.Y.B.A.

Subject - General English (G2)

Mark : 60
Time : 2 hrs.

Q. 1 Answer the following questions : (Any 2) (12)

- 1) What are 'Conflicts in a short story' ?
- 2) Mention the elements of a short story.
- 3) What is an organic plot ?
- 4) What are Hound Characters ?

Q. 2 Answer the following questions in 100 words : (Any 2) (12)

- 1) Comment on the ending of 'Uncle Jules'.
- 2) Discuss the mother as a tragic hero in 'Mother of a Traitor'
- 3) Describe the bet between the banker and the lawyer.
- 4) What is the climax in 'The Bottle Imp' ?

Q. 3 Answer the questions given below : (Any 2) (12)

- 1) Describe the suspense and irony in Len Tolstoy's 'The three questions'
- 2) Describe the setting of the story, 'Mother of a Traitor'.
- 3) Comment on the climax of 'The Bet'.
- 4) Elaborate on the themes of family and money as portrayed in the story.

Q. 4 Write short notes on the following : (Any 2) (12)

- 1) Sylla He in English
- 2) Dipthongs
- 3) Voiced and Voicless sounds
- 4) Organs of speech

Q. 5 Answer the following (Any Two) (06)

A) Transcribe the following words phonetically : (Any 6)

1) Bus	3) Oil	5) Shirt	7) think
2) Cut	4) tree	6) Open	8) Laugh

B) Fill in the blanks : (Any 3) (03)

- 1) Glottal sounds are produced at the
- 2) Tongue is curled back for producing sounds.
- 3) Sounds articulated with a stricture of complete closure are called
- 4) Speech sounds can be classified as and

C) State whether the following is true or false : (Any 3) (03)

- 1) Stricture refers to the way in which the passage of air is restricted by the various organs of speech.
- 2) / m / and / n / are nasal sounds.
- 3) Plosives are articulated with a partial release of air.
- 4) Consonants are divided into unrounded and rounded.